

TIEDOTE

JULKAISUVAPAA 3.10.2006, KELLO 07.00

Nuorten arvostamassa elämässä yhdistyy rehellisyys, luotettavuus ja hauskanpito

Nuorten puheissa elämä on parhaimmillaan silloin, kun onnistuu yhdistämään luottamuksen ja hauskanpidon. Nuoret olettavat kaveripiirinsä arvostavan eniten kykyä hauskanpitoon, itselle tärkeintä on rehellisyys ja luotettavuus. Luottamus ei edellytä pelkkää kunnollisuutta ja tottelemista. Sanansa pitäminen ja nuoruusvaiheeseen kuuluviksi tulkittujen vapauksien yhdistäminen on yleissuomalainen arvo. Tulokset selviävät Suomen lasten ja nuorten säätiön teettämästä tutkimuksesta 7.-9. -luokkalaisten nuorten omista, kaveripiirinsä sekä aikuisten arvostuksista.

Tutkimuksen mukaan nuoret rakentavat erityisyyttään pääosin toiminnan kautta. Osaaminen ja tekeminen korostuvat lukumääräisesti eniten sekä tyttöjen että poikien vastauksissa kysymykseen, missä asioissa olet hyvä. Poikien vastauksissa korostuu urheilu, taideaineita ei juuri harrasteta. Molemmat piirtävät, mutta vain tytöt mainitsevat kirjoittavansa tarinoita ja novelleja. Pojat korjaavat mopoja ja polkupyöriä. Pojat mainitsevat myös huomattavasti tyttöjä useammin olevansa taitavia tietokoneiden kanssa.

- Pärjääminen ei ole nuorille keskeinen arvo. Se mainitaan usein herätteen jatkona, synonyymina tekemiselle. Pärjääminen suorittamisena ja itsensä korostamisen elementtinä yhdistyy kahteen asiaan: harrastuksiin sekä koulumenestykseen, sanoo tutkija **Marko Raitanen** Jyväskylän yliopistosta.

Tytöt näyttävät olevan huomattavasti enemmän sosiaalisia taitojaan korostavia kuin pojat. Sosiaalisuuteen liittyvät maininnat ovat tyttöjen vastauksissa neljästä kahdeksaan kertaa yleisempiä kuin poikien vastauksissa.

- Vaikka tytöt korostavat vastauksissaan poikia enemmän sosiaalisuutta, eivät pojat vaikuta korostavan arvomaailmassaan pärjäämistä tyttöjä enemmän. Poikien vastaukset kysymykseen, missä asioissa olet hyvä, korostavat itse asiassa pärjäämistä tyttöjen vastauksia harvemmin, Raitanen jatkaa.

”En usko että luotettavuus tekee suosituksi, mutta suosio ei olekaan minulle tärkeää”

Tutkimuksessa suoriutuminen on jäänyt varsin marginaaliseen asemaan. Suorittamisen sijasta korostuvat luotettavuus ja rehellisyys sekä huolenpito ja hauskanpito. Muita ihmisiä arvioitaessa kyky pitää hauskaa on hyvin tärkeä ominaisuus heti rehellisyyden ja luotettavuuden jälkeen. Hauskanpito korostuu myös toisessa kysymyksessä, mitä ominaisuuksia kaverisi arvostavat muissa nuorissa, vaikka vastaajille itselleen tärkeintä ovatkin rehellisyys ja luotettavuus. Sen sijaan aikuisten ei koeta arvostavan nuorissa kykyä hauskanpitoon

Raitasen mukaan sekä tyttöjen että poikien avovastauksissa on suuri ero itse koettujen vahvuuksien, kaveripiirin arvioidun arvostuksen ja läheisten aikuisten arvostamien asioiden välillä.

- Omat vahvuudet liittyvät toimintaan ja osaamiseen. Kaveripiirissä tytöt arvostavat rehellisyyttä ja luotettavuutta ja pojat tekemistä ja hauskanpitoa. Aikuisten katsotaan arvostavan ennen kaikkea rehellisyyttä, luotettavuutta ja hyviä tapoja.

Tutkimuksen mukaan pojilta odotetaan suoriutumista ja pärjäämistä enemmän kuin tytöiltä, joihin taas kohdistetaan runsaammin sosiaalsiin taitoihin ja huolenpitoon liittyviä odotuksia. Tyttöjen vastauksissa esiintyi tiettyä samankaltaisuuden painetta ja he totesivat, että pysyäkseen mukana kaveripiirissä pitää jaksaa olla hyväntuulinen tai kuunnella murheita, vaikka ei itse tulisikaan samalla tavalla kuulluksi.

- Tyttöjen vastauksista on tosin aistittavissa kyllästyminen kiltteyden vaatimukseen, Raitanen huomauttaa.

Kaikkiaan aineisto antaa kuvan yläasteikäisistä nuorista, jotka erottavat oikean ja väärän.

- Oikeaksi tulkitaan luottamuksen ja hauskanpidon yhdistelmä, jossa tärkeää on sanansa pitäminen ja tiettyjen nuoruusvaiheeseen kuuluvien vapauksien ottaminen. Vääräksi tulkitaan ”porukoiden mukana tyhmien tekeminen”, lopettaa tutkimusjohtaja **Tapio Kuure** Kuopion yliopistosta.

Tutkijoiden mukaan tutkimustuloksella on merkitystä suomalaisen kouluviihtyvyyden vahvistamisessa. Nykyisessä peruskoulussa ja lukiassa oppilailta vaaditaan kykyä työskennellä jatkuvasti muuttuvissa ryhmissä. Tehokas työskentely ja viihtyvyys ryhmässä perustuu luottamukseen, joka on alati luotava muuttuvissa kokoonpanoissa.

Tutkimukseen vastasi 1011 koululaista eri puolelta Suomea. Tutkimusta ovat rahoittaneet Nokia ja Opetusministeriö. Tutkimus liittyy Suomen lasten ja nuorten säätiön ja Nokian yhteistyönä toteutettavaan Zest-ohjelmaan, joka on tarkoitettu apuvälineeksi yläkoulun opettajille ja muille nuorten parissa toimiville. Ohjelman tavoitteena on kannustaa ja auttaa nuoria tunnistamaan eri lahjakkuuden lajeja itsessään, uskomaan omiin kykyihin sekä harjoittelemaan tärkeitä elämäntaitoja.

Tutkimus kokonaisuudessaan on ladattavissa osoitteesta www.slms.org.
Lisätietoja Zest-ohjelmasta www.zest.fi.

Lisätietoja:
tutkija Marko Raitanen
puh. 050 309 8647
Liikunnan ja kansanterveyden edistämissäätiö LIKES
Lasten ja nuorten elämäntavan tutkimusyksikkö LINET
maraitan@yfi.jyu.fi

dosentti, tutkimusjohtaja Tapio Kuure
puh. 040 8644989
Kuopion yliopisto
Nuorisokasvatuksen maisteriohjelma
tapio.kuure@mikkeliyamk.fi

Suomen lasten ja nuorten säätiö
Zest-projektipäällikkö
Helinä Perttu
puh. 040-5494849
helina.perttu@slms.org
www.zest.fi